

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetel csupán a kiadóhivatalnál lehet
B. Gyarmaton.

Előfizetel pénznek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szerelmi részére s a nyiltiltás vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábnos petítior 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan embeállítanak.

Bélyeg minden beiktatásnál 20 kr.

Nyiltiltár garmond sor: 20 kr.

11.563. szám.

Nógrádvármegye alispánjától

Főispán úr ó nagyméltósága, B. Gyarmaton a székház nagytermében megtartandó f. é. szeptemberi rendes közgyűlés határidejéül **Szeptember hó 30-ik napját** tűzvéni ki, van szerencsém a vármegye bizottságának igen tisztelt tagjait, a közgyűlési tárgysorozat és az 1888. évi vármegyei költségvetésnek közlése mellett minél számosabb megjelenésre felkérni, s ma **állandó választmányt f. hó 29 ik napjának délelőtti 10 órájára** egybehívni.

B. Gyarmaton, 1887. évi szeptember hó 20-án,

alispán helyett:
Tihanyi Ferencz,
főjegyző.

Targysorozat:

1. Az 1888. évi vármegyei költségvetés tárgyalása.

2. Szabályrendeletek: a vármegyei segély és nyugdíj alapról; az ipariskolai alapról; a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése után hivatalról lemondott tisztviselő, segéd vagy kezelőszemélyzet tagjával szemben követendő eljárásról.

3. A mezőgazdasági rendtartásról alkotandó törvény előadói javaslatára adandó véleményes jelentés tárgyalása.

4. A számvevői teendőkkel megbízott Zubovits István működési pótlékának megállapítása.

5. A közigazgatási bizottság féléves jelentése: vármegye területén létező községi volt urbés közbirtokossági valamint az urbéri rendezés alkalmából az egyházak, iskolák, lelkészek és tanítók birtokába átment erdőknek az állam kezelésébe való átadása iránti jelentés.

6. Községi ügyek, nevezetesen B. Gyarmat nközségnek újabb határozata az Ipolyság-b. gyarmati vasut tárgyában, stb.

7. Törvényhatósági körlevelek és egyéb levelezések.

8. A szécényi járási főszolgabírói állomás vászítás utján való betöltése.

Statárium.

Scitovszky János alispánunk, mielőtt a rögtön itélő bíróság kérése iránt a vármegye határozott volna, szabadságidejét megszakítva, a hó 19 ón Losonezra utazott, s ott a lázas izgatottságot keltett tüzesetek felett beható vizsgálatot ejtve, személyesen meggyőződött arról, hogy a Losonezra dülő tüzesetek rendszeres gyujtogatások következményei. Kideríteni nem lehetett, hogy a gyujtogatást rendszeres banda úzi, az sem volt megállapítható, hogy a tüzgerjesztés társadalmi surlódásokból folyó bosszú műve; a socialismus vagy anarchismus jelei pedig Losonezra épen nem mutatkoznak.

A városnak — ugymond az alispán — ezer szerencsése abban volt, hogy a tüzesetek alkalmával teljes szélre end uralkodott, mert ha szél dühöngött volna, az egész város rommá ég.

Az alispán személyes tapasztalatok után nyer: meggyőződése, és ezen meggyőződésnek élénk előadása — a nagy többséget teljesen megnyerto arra, hogy itt rendkívüli intézkedés teendő a törvényhatóság részéről; s noha azon tény, hogy már azept. 12-ke óta Losonezra tüzeset elő nem fordult, s hogy amióta maga Losonez város képviselő testülete ki-mondta azt, hogy a statárium elrendelése iránt megteszi a lépéseket, a gyujtogatók, mintegy megrettenve, bűnös üzelmekkel felhagytak; a bizottsági tagok közül többen semmiféle impressio alatt nem állva, a statáriumot feleslegesnek találták, s annak felirati kérése ellen érvekben gazdag és büntető jogelvekben alapuló beszédekkel tiltakoztak.

De ki biztosít arról, hogy a statárium felőlmentől visszaretentett gyujtogatók, az esetben ha a vármegye azt olejti, vissza nem kerülnek sőtöt odúikból, és ma Losonezra, holnap B. Gyarmatot nem hamvasztják el?

Simko Frigyes ev. lelkész kivételével (a ki a halálbüntetésnek ellenese) a megye termében nagy számmal megjelent papság nem szólalt fel a statárium ellen, sőt volt oly plébános ur is, aki követelte a statáriumot. Annál jobban dolgoztak ellene a humanismussal is foglalkozó ügyvéd urak. Roményty, Kövy

és Balás ügyvédek oly kitűnő beszédeket tartattak, hogy sokan elijedtek a statáriumtól. De az alispán meggyőző és akaratteljes beszéde az orátiókat leszállította, az alispán kezében levő fekete kard hirañko volt a statáriumnak.

Az állandó választmány és az ezt követő közgyűlésről következőket irhatjuk.

A megye kistermében a bizottsági tagok elég nagy számban jelentek meg. Ott láttuk a központi tisztviselőknél kivül Madách Károly, Hanzély László, Roményty József, Kövy Tivadar, Roményty Károly, gr. Pejacovitch Arthur, Fáy Albert, Farkas Ferencz, Balás József, Komjáthy Anselm, Dettewffy Elek, Thurner Nándor, Fáy Árpád, Simko Frigyes, Moháry Gyula, Wladár Viktor, Hortosinszky Károly, Salgó János, Szabó János, Vannay Ignác, Simonyi Dénes, Draskóczy Eda, Cserépy István, Szilágyi Mór, Berczel Lipót, Lázár Mór, Heszterényi János, Simidli Sándor, a járási szolgabírók közül Szerényi Gábor, Pongrácz György s Veres János.

Az állandó választmányt Scitovszky János alispán megoyitván, előadja a fenti csi künökben körvonalazott tapasztalatait, mire felolvastatik Losonez város kérévénye, a főjegyző miot helyettes alispán azonnali intézkedéseiről tett jelentése s a határozati javaslat, mely kéllőleg megindokolva a statárium elrendelését, felira tilag szorgalmazni javalja a om belügy és ennek utján a om igazságügyi minisiteriumnál.

Heményty József ószintén megvalja, hogy nem járulhat hozzá a javaslathoz; előző vagy 8 ecetet, melyekből hosszú ügyvédi praxisából eceteli, hogy leg több esetben mennyire igazságtalan a statárium, mely nem jelent mást, mint a polgári jogok felfüggesztését. A vármegye mindent megteit, hogy Losonezra a tüzveszélytől mentse meg, oda rendelte a katonaságot, csandórséget, melyek elegendők arra, hogy a tetteseket bűnös cselekvényekben megakadályozzák, s igazságszolgáltatásunk nem olyan, mely a rendes eljárás és védelem mellett a büntényeket megtorolni nem tudná. Nem barátja a felfuolt szavaknak, s nem elég indok a losoneziak lázas félelme arra, hogy ily kivételes intézkedéseket tegyen a vármegye, mint a milyen a statárium. Az alispán ur azt is jelezte — ugymond, hogy Losonezra sem socialis sem anarchikus üzelmek nem vehetők észre, ha ez áll, akkor épen indokolatlan a statárium. Poroszországban eléggé veszélyesé vált az államra nézve az anarchismus, még sem rendelnek el statáriumot, de törvényhozásilag küzdenek a divattá vált anarchikus áramlat ellen. Jogi tekintetből kéllti, hogy az igazságügyi minisiter megengedné a statáriumot, mivel az új büntető codexben statáriumról szó sincs, s a régi (1868-ban kelt) minisiteri rendelet, mely a rögtön bíráskodást szabályozza, az új cod. x mellett elavultnak tekinthető. A statáriumot a szónok sem jo gosnak, sem pedig az alkotmányos szabadsággal meg egyezőnek nem találja s így a javaslatot legfeljebb azon esetben fogadná el, ha az nem az egész megyére, hanem legfeljebb Losonez városára és vidékére nézve kérné a statáriumot, mert a losonezi, jászócsi és szikáki tüzek között semmiféle lánczolatossá összefüggést nem talál, s nem jogos az, hogy a losoneziak túlzott ijedsége miatt a vármegye többi vidékeinek lakossága polgári jogaiban korlátoztatnék.

Scitovszky János alispán hivatozva előadásában foglalt érvekre kéri a javaslat elfogadását.

Kövy Tivadar szinte igen átgondolt beszédet mondott a statárium ellen; szerinte a halálbüntetés jófor mánt eltorltnak tekinthető. (Moháry. Ezt csak a humanisták mondják és kívánják, nem kell olyan nagy humanismus!) A statárium izgatott időszakot teremt és izgatott időkben a bizonyítékok összeállítása nehéz. Ó Losonezra jó barátja, s őket minden bajtól megvédeni kívánná, de bármily félelem fogja el Losonez városát a tüzesetek alkalmával, ezért a statárium elrendelését nem tartja észszerű és időszerűnek. Minek addig ágyút süthetoi, mikor a puska is elég? A statárium csak nagyobb rendű közveszélyeknél vehető elő, mint utolsó eszköz; mit fogunk tenni ha nagyobbrendű közveszély következend be? Olvan megyei kormányok van — bála lehetnek! — mely még nagyobbrendű bajjoktól is megóv minket. Miután tehát törvénykezési és kormányzati viszonyaink elégteleneknek nem bizonyultak, nem járulhat a statáriumot kéro javaslathoz.

Balás József szintén igen érdekesen és szépen szólalt fel ezen fontos tárgyban Balás elvileg ellenes minden statáriumot, mert ez a polgári jogok felfüggesztése. Jelen esetben azonban méltányolja a javaslatot, mert a statárium elrotentési eszköz, s így nem akarja, hogy ha netán újabb tüzveszély érod a losoneziakat, azok örökös szemrehányással illetnék a vármegyét.

A dologhoz felszólat még az alispán és Pongrácz György főszolgabíró, s ezokután a javaslat szavazásra bocsátatván, 8 Állandó választmányi tag mellelte, 8 pedig ellene szavazva, a javaslat az alispán döntő szavazata folytán elfogadlatott.

Igy került a javaslat a nyomban megtartott közgyűlés elé, hol azonban már nagy szótöbbséggel mondta ki a vármegye a statáriumot.

A vármegye határozata azószierint a következő: Nógrádvármegye törvényhatósági bizottságának 1887. évi szeptember hó 21-ken B. Gyarmaton tartott rendkívüli közgyűléséből. Tárgy: 151—1887. Lorenz rendezott tanácsú város képviselő testületének folyó hó 11-én tartott közgyűlésének 23. sz. a felterjesztése a vélemezhető gyujtogatások folytán felmerült gyakori tüzesetek által veszélyeztetett közbiztonság helyreállítása végett kérandó rögtönbíráskodási jog engedélyezése tárgyában, s erre alispán távollétében elnök főjegyzőnek előterjesztése.

Határozat: Tekintettel arra, hogy a Losonez és Losonez-Tuguron előfordult gyakori tüzesetek egyrésze minden előzártság szerint rosszakaratú, szándékos gyujtogatásból eredellnek tekinthető, tekintettel arra, hogy a katonai kórhatalom és összpontosított csandórség daczára még e hó 12-én két tüzeset isentellett, tekintettel arra, hogy utóbbi időben vármegyei több községében tüzesetek fordultak elő, tekintet el végre arra hogy Losonez, Losonez-Tugur és Apálfutara területére kért rögtön bíráskodási engedélynek azon okból nem tekinthető mert az azon területéről elriasztott gyujtogatók esetleg mással gyakorolhatnák bűnös üzelmek, amár f. hó 12-dike óta újabb tüzeset nem jeleutelt, a közbiztonság helyreállítottak nem tekinthető s reaktívül eszközök alkalmazásának szükségse fozog fenn; e vögből a nagyméltóságú belügyminisiter urhoz a gyujtogatók ellen 3 hónapra az egész vármegye területére kiterjedő rögtönbíráskodási jog gyakorolhatásának megadása iránt felirat intéztetni rendellettik. Ezen határozat, a sürgösséget tekintve közgyűlésen hitelesítettnek mondattik ki. Kmf Kiadta: Tihanyi ak., főjegyző.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottságának félévi jelentése.

A belügyminisiterium ügykörét illetőleg.

A.) Közigazgatási állapot.

A közigazgatási bizottság kebelében személyvártozás nem fordult elő.

A bizottság üléseit minden hó első telében megtartotta, melyeken a mult év végével hátralékban maradt 136 ügydarabbal együtt, elintézésre váró 1195 ügydarab 186 kivételével túloyomó részben elészórlésére nyert elintézését s a kiadványozás foganatosítása, az emelkedő ügyforgalom s ezzel szemben az irodai személyzet korlátozt száma mellett, lehető pontosággal eszközöltetett.

A január havi ülésen a fegyelmi választmány szabályszerűen megalakítottatott.

Rendkívüli ülés tartásának szükségse fenn nem forgott.

Az ügydarabok minőségét előtűntető kimutatást I. sz. alatt mellékelve tisztellettjesen jelentjük.

Vármegyénk úgy központi mint járási tisztviselői hivatalos kötelességüknek megfelelői igyekszén, a közigazgatási általános ügymenetben fenakadás nem volt, sem rendkívüli intézkedések szükségse tel nem merült.

A vármegye pénztárában őrzött pénzek és pénzértékek, valamint az árvapénztár, az alispánelőböklete alatt az 1886. XXII. t. cz. 68. §. g. pontjának értelmében alakított bizottság által havonként megvizsgáltattak, s az ezekről felvett jegyzőkönyvek tanúságszerint hiánytalanul kezelteknek találtattak.

A közegészségi viszonyok a folyó év első felének kezdetén a sord teli időjárás okozta számosabb legzőszervi lobos betegülések, valamint több községben üraltgot: himlő járvány miatt vármegyénk területén nem voltak kedvezők, és a mennyiben lakási viszonyok folytán a himlő betegek tökéletes elkülönítése sok esetben keresztül vihető nem volt, az alkalmazott fertőtlenítési óvintézkedések és ismétöltások daczára csak is május hóban sikerült a himlő járványt teljesen megszüntetni, a midőn ezen kórnak csak egyes szörványos esetei merültek fel, és egyéb betegülések és onyhe ifolyvány csorvás bántalmak és csekély számú tüdő gümükorra szoritkozván, ezen időtől közegészségi állapot kedvezővé vált.

Halál okul heveny bántalmakban: felnötteknél legtöbbször a himlő és tüdőlob az idült bajoknál pedig a tüdőgümbeódés is szerepelt; gyermekek közül a legtöbb vele született gyengeség és bélburant következtében mult ki.

A gazdasági állapotok egészségügyi állapota kedvezőnek jeleutethető; a heveny fertőző kórok közül a lépfehé csorváhyosan merült fel, a takonykór két lönal észleltetett; rühkór pedig egy juhnyájban fordult elő.

Ezen ragályos kórok terjedésének megállítására a kéllő óv gyógy és rendőri intézkedések megtétettek.

A fegyelmi intézkedéseket illetőleg.

Szabó Barnabás karancsági körsjegyző és Balás Miklós szécényi nagyközségi jegyző fegyelmi ügyei mind a kettőnek hivatalától lett elmozdítása — Költay Miklós somosujfalusi tanítónak fegyelmi ügye pedig 15 frt pénzbüntetésben lett marasztalása által végbefejleszt nyertek.

Ezen kívül egyes községi tisztviselők ellen fel-

merült kisebb-nagyobb panaszok folytán fogamatosi-
tolt vizsgálati illetve fegyelmi intézkedések. Fegyelmi
választmányuk elő nem kerülvén, különleges felmü-
litést nem igényelnek, az ezek folytán befolyt bírság-
pénzek, a meenyiben a törvény másként nem intézkö-
dik, e részben fenálló szabályrendeletünk értelmében
a vármegyei közközbiz alapba folytak.

A U. fokú kihágások elbírálására
hivatott bíróság a hozzá felebbezett 4 kihágási ügy
közül kettőt érdemben intézett el, egyben illetékességi
útsze utközést látván fenforogni, a nagyméltósági bol-
gyminister urhoz tett e kérdésben való döntés végett
feltejesztést, egyet pedig bírányok pótlása végett újabb
tárgyalás elrendelése mellett vissza küldött.

A gyűmési és gondnokosi ügyekhez illetőleg
a vármegyei árvaszék ügyforgalmi és tevékenységi ki-
mutatását II. a losonci árvaszékét II—a alatt mellé
kelve, a kimutatásban kitüntetett eredményekhez ké-
pest, kielégítőnek mutatkoznak.

Az árvaszék II. fokú elintézésére hivatott feleb-
bezési küldöttség által a lefolyt félévben 50 ügy tár-
gyaltatott s nyert elintéztést és pedig 24 esetben az I.
fokú végzés helybenbírásával, 17 esetben módosítás-
sal, 5 esetben feloldó határozattal.

A pénzügyminisiterium ügykörét
illető kimutatásokat A. B. C. alatt mellékeljük a egyo-
bekben következőket jelentjük:

a) Az egyéni földadó kivétel részint némely ka-
taszteri birtokok hiányossága, részint a községi jegy-
zői karban előfordult változások végett, némi késede-
lmet szenvedett; az előírás azonban mindenütt megtör-
tént és a bizonyos kataszteri birtokok kiigazítása fo-
lyamatban van

b) A hadmentességi díj kivétel főleg a jegyzői
karban beállott számos változás folytán rövid késede-
lmet szenvedett, az I. félév végeig mindazonáltal kivét-
tetett.

c) A bányá adó kivételre vonatkozó munkálatok
folyamatban vannak.

d) A fegyveradó csak július havában lesz ki-
vetetendő.

Adófizetési halasztás a lefolyt félévben 37 feltek
adatott, ideiglenes házádó mentesség 8 házra.

A bekebelezési esetek száma 46, kikebelezés 13.
Ezen számokban nem foglaltatnak az 1883. XLIV. t.
cz. 91. § értelmében a w. kir. adóhivatalok által fo-
ganatba vett be és kikebelezési esetek.

A lefolyt félévben 7 községből volt elemi kár
bejelentve, 6 községre nézve a felvért és a teljes el-
intézés megtörtént, a többi esetekre nézve folyamat-
ban van.

Vége kénytelenítettünk jelezni, hogy a múlt évi
rossz termés következtében az adóhátralékok ez év
első felében lényegesen felszaporodtak, mely bajazon-
ban csak aratás után; a keltözött szigorral eszközöndő
adóbehajtások által lesz orvosolható.

(Folytatása következik.)

A szécsényvidéki gazdasági egyesület közgyűlése.

(szept. 3-án.)

Elnök Balás Antal úr szívélyesen üdvözlőlvén a
nagy számmal megjelent tagokat, első sorban jelenti,
hogy a mai napra kitűzött szántásverseny és ennek
kapcsán a családjutalmakhoz is, a nórádmegyei gazd.
egyesület titkárnak hozzá járulásával 1887. év. októ-
ber 8-ikára halasztatott, bejelentés határidővel októ-
ber 7-ig, minnek oka az, hogy a versenyszántásra megki-
vántató talaj a hosszúság folytán egy-
szerű szántásra is teljesen alkalmatlan, annál inkább
versenyszántásra.

Utér ezután a mai közgyűlés egyedüli tárgya,
egy szentpéteri néhai Korizmicus László arczképeknek
leleplezési ünnepélyére.

Meghatottan emlékszik meg a szécsényvidéki gaz-
dasági egyesület emez elhunyt tisztelőbeli tagjának me-
zőgazdasági életünkben közszokott alkotó, sokoldalú
üdvös és fáradságos tevékenységéről, mely őt nemcsak
háza nagy férfitól közt az első sorába emelte de
névét még külföldön is üsmertíté, tiszteltté tette ő volt
az, úgymond, ki 1848-ban, az úrbéri ség felszabadítá-
sakor oly fegyverrel adott a kisbirtokokok kezébe,
melyekkel a nagy átalakulással megküzdhettek. Az
országos gazdasági egyesület felmaradása nagy részt
neki köszönhető; az abszolútorkszakbeli hatalomnak
ugyanis az egyesület szálka volt a szemében, mert
politikai aktiók csiráit vette látni működésében azért
elhatározatott, hogy feloszlatassék, a köztelek kato-
nai lakományává alakitassék, Korizmicusnak sikerült Szom-
sich Pál közreműködésével kieszközölni, hogy Albrecht
főg, az ügynek megnyert öreg Heinrich közben járása
folytán, ki kedvelt embere volt a főherczegnek, más
elhatározásra volt bírható. Az országos kiegyezés léte-
sítésében is nagy része volt, mert Lónyayval, Som-
sichsal s másokkal egyetértve országos gazdasági ki-
állítás rendezése által őt nyújtottak alkalmat az ural-
kodónak, hogy a magyar fővárosba jöjjön. Legfőbb
érdemeit azonban a gazdasági téren szerezte, különö-
sen a gazdasági irodalom terén. Korán belátta ő, hogy
a magyar nemzet főereje mezőgazdaság kifejtésében
van, erre irányította tehát fáradságos tevékenységét
úgy a gyakorlati, mint az irodalmi téren. Számtalan
értekezési mind erről tanácsokodnak, melyeket legin-
kább az általa 1849-ben alapított „Gazdasági Lapok-
ban” tett közzé Nagyobb irodalmi dolgozatai köz-
sorolható. Stephens kitűnő munkájának „Mezőgazdaság
könyve” címen a magyar viszonyokhoz alkalmazott
fordítása, mely rövid idő alatt 600 példányban kelt el.

(Folytatása vége következik.)

Phylloxerairtó-por- és trágyagyár Buda-fokon

Mióta ezen oly-rövid károsítók okozó rovar Európában

fellépett, számtalan kísérlet s próba tétetett oly szer föltalá-
sára, mely ezen rovar pusztítását megakadályozhatná, tényleg
felfeltaláltatott oly szer, mely e rovar részben megsemmisítette,
de szenvedett azáltal maga a szőlőtörke is a pedig olyanyira
hogy a rovar elpusztulásával a szőlőtörke maga is tönkrement s
egy a szőlő, a fásadalmat munka s költség két-ávesztéssel még sem
erőtt el. Egyébként maga az eljárás a gazdaságra nézve oly kom-
plikált, oly költséges volt, hogy alig lehet alkalmazni: végre oly
szereket is ajánlottak, melyekről azonnal konstátáltatott, hogy
teljesen hatástalanok s így a ráfordított idő, munka s költség
elvészett.

Miután ezidig a magyarországi szőlők egy negyede már
reazban vagy egészen elpusztítottat e rovar által, e szécsény vidékén
a szőlőtörke jövedelme elvesztéssel a földművelőre jutottak, végre
mégis sikerült oly szer föltalálni, mely határozott anyagok vegyi
összetételével — kello s könnyű alkalmazás mellett — nemcsak
előli a phylloxerát ott, hol az pusztításait kezdé, hanem ott is,
hol a törke már megtámadtatott, de abban még némi élet észlel-
hető: a beteg törköt meggyógyítja, új erőre éleszté, termőerejét
visszaadja s fokozza s a phylloxera további minden támadásának
ellenállóvá teszi.

Ezenfelül ezen szer egyszerűen mind kitűnő trágya is a rovar
elpusztításán kívül — mint azt a legújabb próbák igazoltak
— a szőlőtörknek semmi ártalmára, sőt javára van, s ami a fő-
arat oly alacsonyra leheté megállapítani, miszerint azt minden
szőlőgazda alkalmazhatja s egyenesen könnyelműségnek bélye-
gezhető, ha az illető birtokos esetl. az ukvetlen elpusztulandó
termő birtokát meg nem menti.

Főként azon szőlőbirtokokok figyelmét hívjuk fel e mentő-
szere, hol a szomszédokozségekből már konstátálva van a phy-
loxera-vész, — miszerint e szer alkalmazásával a vész betörése
ellen birtokukat megóvják, vagy új szőlővel — hol ezáltal a phy-
loxera ellen egyszer s mindenkorra megvédhetik új szőlőiket.

Miután a szert közeledik s ezzel a legalkalmasabb idő,
hogy a phylloxera szőlők ama törkét, melyek még egy-két élő
gyökérrel bírnak, — a további termése desiniciálhatók: erre a
koralményre felhívotnak a szőlőgazdák — miszerint már újvő
tavaszszal meggyőződhetnek arról, hogy az oly szőlőterületek,
melyek e porral desiniciálattak új életre lépnek s gyümöl-
csöt fognak hozni, a nem desiniciált területek ellenben ment-
hetlenül el fognak pusztulni a phylloxera által.

Egy-egy törke desiniciálási költsége egyfél legfellegb 2 krra
rög.

E végből a gyár oly birtokokok részére, kik nagy területek
azonnali desiniciálása költségeit egyelőre kétségesnek találják:
kello próba s meggyőződés végett kisebb mennyiségeket ad ki. Így

100 kilogramm (5—600 tökére)	10 ft — kr.
50 „ (250—300 „)	5 ft — kr.
20 „ (100—120 „)	2 ft 50 kr.
10 „ (40—50 „)	1 ft 50 kr.

beleértve a csomagolást s franco szállítást Buda-fokról, ha-
jó- vagy vasuton.

10 méterháza rendelésnél (mely 6000 tökére elég) méter-
háza 8 frtjával számítottik.

Nagyobb szőlőterületek desiniciálásánál a költség töké-
kint csak 1 krra kerül s ily nagy területek desiniciálását a gyár
a teljes siber biztosítása mellett maga is elvállalja s az illető
tulajdonosnak az anyagot kell csak a helyszínre szállítatni.

Uj szőlőültetvényeknél (még oly területekre is, melyek
szőlőtörköt a phylloxera ölte ki), ugyanez a mennyiség por e-
legendő. Ekkor aztán szükségtelenné válik idegen országbeli drága
s amellől költséges vesszőket hoztatni; ültetési lehet phylloxera
szőlőtörke vesszőjét is, mely kellegző gyökerezve van. Az alkalm-
as idő erre természetesen a tavasz.

Megrendelésé közvetleg a gyár-ügyvezetőséghez Buda-fokra
intézendők, s minden megrendeléshez a teljes használati utasítás
csatolattik, mely szerint minden szőlőművelő könnyen desinici-
álhatja a szőlőt.

Salgóvár története.

(Folytatás és vége.)

De hova nem ért el Mátyás kemény fegyvere!
Egy csapással elfoglalta a csehrablótól a várats meg-
állván a szirt fokán elbajolta őt az alatt fekvő öste-
kintetű vadon.

Még látbatók itt jobbról s völgy mélyén a király
kedvenc vadászkastélya oszladekai.

Idő járt ki, mikor országslási gondjai engedék s
beteket töltött itt egy egy kuzamban, hajszolva a no-
mes vadat.

A nép mondva azt regéli, hogy egyszer a király
a vadászattól fáradtan kastélya ablakából kibajolva
merengett az alkonyi fénytől elvarázsolt búbajos táj
felett.

Egyszerre nyilatkozott csap el füle mellett. A ki-
rály riadva tér magához

Mi volt ez?
Ügyetlen kéz kőszáló nyila, vagy orvtámadó
elbízott lövés?

A király vitézei nyomban fegyverre kapva, meg-
hajtották az ordot, és hamar elcsipték a tettest. Kóbor
martalóc volt, Giskra állítólagos bérencze.

Mátyást ez az eset annyira felháborította, hogy
örökre elbagyá e vidéket s a vadász kastélyt romba
döntette.

Sokszor fel lett kutatva azó a már a zagyvai
kastély omladéka, s találtak is ott nem egyszer Má-
tyás korára való leleteket: kelevért, nyilat, pénzt, ék-
szeredényt.

Letűnt Mátyás fényes kora, s hazánk ego újra
elborult. Belviszály lépte ismét a nemzetet.

Jött a török s urrá lett a pártos hon felett. Más-
fél századon keresztül nyögte vasigját a magyar.

Sziklafészkebe zárkózva tartogatta onni életét, a
ki beloférhetett s a kit a török ki nem zaklatott belőle.

A szomorú török világ kezdetén mindjárt Salgó,
Somoskó és Zagyva vár urai olyan szóbeli egyességre
léptek, hogy véz osten egymást ügyvezővel értesítik.

De sorsukat el nem kerülhették
Salgót ugyancsak köpé surlanggal „vette meg”
a török. Epen 1554 dik esztendőit írták, mikor Zagyva
Simon uram ő kegyelme volt vala Salgóvárának az ő
vitéz kapitánya.

És hát egyszer uram fia, mit lát, azt látja vitéz
Zagyva Simon uram, hogy török nyomul a várnak s
ugyancsak temérdek ágyúkat vonszoltat fölfele igaz
örökkel, éktelen ostor pattogás és szertelen lármá ki-
sérletében

Tbű, nagyot ijedt e szörnyű látványra vitéz Zagyva
Simon uram, hát hiszen egyji ágyúval 3-szor is po-
csékká lövik az embert. Nozza tehát, hogy valahogy
baj ne essék, megugrott.

A surlangos török azután nagyot nevetett a rá-
szedett vitézen.

Mert ugyanis nem valósgos ágyúk voltak azok,
miktől ő tengelyen felfelé szállított, hanem csupán ágyú
forma ártatlan fábengerek.

Ezekből ijedt balára Simon uram Szitta is azu-
tán a fogát a jámbor, mikor azt megtudta

Tizenket évvel ezután is, török lakta még e vá-
rat; és azt Veranci Antal egri püspöknek 1560 Perdi-
naud csezirhoz írt leveleiből olvassuk ad Anno 1561:
„Salgóvár a török a szomszédos Somoskó várba-
liekre csapott, a kik gyanútlanul legelteték vala lovai-
kat, a levágot közülök 12 embert.” Salgó várat 35
esztendőig szállta a török.

Ezt a sok vést kiállott, sok vérrel itatott Salgót
végre br. Trefenbach Kristóf fővezér és Pálffy Miklós
számos egyéb várakkal törökkezből 1592 vissza fog-
lalta. Ezzel Salgó szerepe megtört: a kőfalak befe-
jezték bivatásukat! Küzdenek ugyan még most is, de
nem többé a vaskaru emberrel, hanem a vasfogu idővel.
(Folytatása következik.)

„Apró Hirdetések.”

(Társadalmi cikke.)

(*) Ezt az érdekes címet viseli — sajtó-
— hazai nagyobb lapjainknál is az a szegény rovar,
melynek megpillantásakor eszünkbe jutnak a követke-
ző jellemző sorok: „Ez a hely a legzomorubb temető!
Ide hal el az élet, a nyugalom, a becsület, itt születik
a gyönyör és a bánat.”

Avagy, a ki megfigyeli azokat a minden szemér-
met levetkező üzenet váltásokat, melyek tekintélyes
fővárosi lapjaink hirdetési rovataiban is naponta be-
lyet foglalnak, vajjon, nem joggal kérdeheti e, hogy
mióta sülyedhettek a napi sajtó egyes organumai ke-
ritökké?

Igen is keritökké! S ezt hangsúlyozni kívánjuk.
Hisz, a ki olvassa az „Apró hirdetések” címen
megjelent közleményeket, lehetetlen, hogy kétségbe ne
essék azon megdöbbentő állapot felett, miszerint teki-
télyes fővárosi lapok napról napra hirdetik, pl. hogy
„Irma” egy „kedves” férfit elhaj megismerkedni ta-
lálkozási hely a muzeum kert, esti 8 órácor, jelvény
sárga róza. — Avagy mikor azt izeni „lapban!!!”
— tehát nyilvánosan — „egy barnabölgy” imádatjának,
hogy: „multkori találkozásunk óta nyugtalan va-
gyok, mert félek a köv tkeményektől, jöjj, s legalább
is vigasztalj meg a szokott helyen.”

De még ez csak milliomod izeltetője annak a
balatlanul lelketlen nő és férfvárálásnak, mely na-
ponkint a lapok apró hirdetéseiben nyer tápot és ingert.

Hogy valaki titkon levelezik egy másikkal, abba
a legközelebből érdeklötteket kivéve — senkinek
semmi köze.

De, hogy valaki az ő aljas szándékát a világ
fülle hallatára kőrölje, ahoz legalább is több szemér-
melenség kell, mint a mit bármely nemzet „tisztasá-
ges” sajtója megengedhet magának.

Hiszen, ha már ennyire sülyedt habár hirdetési
rovataiban a napi sajtó, akkor miért nem vállalkozik
a „bordár” szerepére is, mely állás viselője nyomorult
20—40 krért ott kérésait, a hol kell hanem van en-
nek a házasság és szerető közvetítő intézménynek egy
oly sötét oldala, mely szás és szás családok nyomta
már hamlokára a meggyalázatás égető bélyegét.

Egészen gyanútlanul lopja be ez uton magát a
esztai szemérem rablója olyan családok körébe is, a hol
külömben a legszigorubbán örködik is az atyai és anyai
szigorú felügyelet. — Gyakran nem is álmodja a csal-
lád, hogy legdrágább kincsük, leányuk, miktől ad ta-
lálkozott a papa kedvenc újságában egy aljas kéjencnek.

És ez az irodalmi rákötene belefészkelé magát a
legjobb családokba is és annál bajosabb ellene a vé-
dekezés: mivel legtekintélyesebb lapjaink e nemü ro-
vata is, tisztelet a kivételnek, mert ilyenek még
mindig vannak, homiszeg e pár krajczár jövedelmet
hajó szennyos hirdetésektől.

Valóban lehetlen a legmélyebb undorral el nem
fordulni a tisztességtelen embervásár eme lábrakapott
módjától, melyre a királyi főügyész még máig sem lá-
tte szükségességnek az 1848-iki sajtó törvény eme pa-
ragrafusának alkalmazását:

„A ki a nyilvános köz- és vallási erkölcsiség
ból s a tisztesség erkölcsökből csúfot üz, vagy ki
valamely bűi vagy vétés elkövetésére egyenes es ha-
tározott felhívást tesz sajtó útján, 1 évre terjedhető
fogsággal és 400 frt pénzbírsággal büntetettik.”

H i r e k.

Kitüntetés. Méltó kitüntetés érte tisztelt ali-pá-
nuokat. Általában tudvalévő dolog, hogy alispánok
nagy tevékenységet fejttek és fejt ki állategészségügyünk
és ennek poltija fejlesztésében. Ezt elismerte Lipthey
István földm. minisiteri osztálytanácsos úr is, midőn ez
év július havában körünkben volt, s személyes meg-
győződést szerzett az alispán által tett többrendbeli
fontos intézkedésekről s az ő kedeményszerése folytán
alkotott üdvös szabályrendeletekről, melyek hivatal-
nak állategészségügyintézet fejlesztési és a kor szinvo-
natára emelni. Örömmel hoztuk tehát a birt, hogy a föld-
művelés ipar és kereskedelmi minisiter önagymeltesége
Seitoverky János alispánoknak az állategészségügyi
rendezés terén kifejtett sikeres tevékenységéért elisme-
rését és köszönetét fejezte ki

A szécsényi szolgabírói állásra Dr. Herman Ká-
roly vármegyei II od jegyző és Baross Árpád mostani
helyettes szolgabíró pályáznak.

Vasutügy. Az osztr. magyar Államvaspálya társ-
ság legutóbb megkeresést intézett az alispánhoz az ipoly-
ság b-gyarmati vonalra eszközött közeledő aláírások
escomptirozása tárgyában. Az alispán megkeresete a b-
gyarmati három pénzületetet, melynek kiküldöttéi Re-
ményfy József úr elnöklete alatt szept. hó 18-án érte
kezletet tartottak, a kimondták azt, hogy a körtvényeket
hajlandók leszámítolni. Ezzel is egy tyűklépéssel előbbre
haladt az ügy. Azt hisszük, hogy a vasutitársaság pénz

intézkedéseink eme készséges és jó akarattal nyilatkozata után, miután a csata lévai vonalat is immár kiépítette...

S-Tarjánban ma nagy athletikai napok voltak melyre Lipcseiről is sokan készültek.

Magyarlap. Zólyomvármegyében szept. 20-án kelet fel Zólyomban Haraszt József szerkesztése mellett magyar lap indult meg...

Balassa-Gyarmat tanköteles gyermekei száma a befejezett új beszeirás szerint ez időben meghaladja az 1300-at...

Felsőszécsény városi díszes mult vasárnap a városi rendőrség közben jöttével letartóztatván a kir. törvény széknek átadta.

A kétnyelvűséggel vádlott Nagy László, igazabban Jakab Nétus László ügyének vizsgálata is befejezéshez közelg...

Losoncban a jövő hó elején nagy napok lesznek, a magyar-honai egyesetek év. egyházi gyűléseit ott fogja tartani közgyűlést...

emlékére rendezett táncvizsgálatot egyenett. Hétfőn, október 10-én. 10 óráig a közgyűlés folytatása...

Vásár áthelyezés. Minthogy ipolyás előjáróságának helytelen beosztása folytán az 6 szeptemberi, ugynevezett szat. Máténap...

Az adófelsőszécsényi bizottság, mely megyénk mindhárom kerületére (b. gyarmati, losoncai, sziraki) kiterjed...

Kérjük tisztelt előzetőinket, az újnagyedv beállítását az előzetesekkel megújítására.

A Magyar Házalapszám legutóbbi azaz szeptember 18-iki száma a következő változatos tartalommal jelent meg...

Közgazdaság. A „Gazdák és Iparosok Általános Hitelező-vetkező” széljé költötte az első „Időszaki Értesítő”-t...

csimédnek, hogy a központ minden eszközökkel oda kíván hatni hogy a tagok természetét a legmagasabb arban értékesítsék...

A legkisebb mennyiségű mit piacra hozhatunk, egy vagon (100 tonna) de mentál nagyobb szállítvány jön, annál kedvezőbb árakat érhetünk el...

Ha valakinek sürgősen előlege lenne szüksége, a feladásakor, a feladó nevét területén mellett levélben küldje fel...

A b. gyarmati főtelep, mely maig 578 részvényes van jegyezve, szintén mindent elkövet, hogy tagjai a székeghez mért segélyben részesüljenek...

A fűszer és gyarmati árukereskedés elnöke beszámolója véget a főtelep megállapodására jutott — egyelőre Hummer Mihály és Jung Antal kereskedőkkel...

Nyiltér. 2)

Magyarország leghiresebb s legzűnsavdúsabb ásvány vizei, a SZOLYVAI és POLENAI mely savanyúvizek, borral vegyítve...

Horváth Danó, telelő szerkesztő.

Frank Henrik fiai legfinomabb kávépótlománya félkilos pléhdobozokban Frank Rothek cég alatt dobozonként 50 krért kizárólagosan kapható Feled Ignác vegyes áru üzletében B.-Gyarmaton.

Arverési hirdetményi kivonat. A szécsényi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak...

Haszonbérleti hirdetmény. Huggag község által a herceg primás örménenciájától megvett italmérséi jog a hozzá tartozó épületekkel...

Hirdetmény. A balassa-gyarmati takarékpénztár részéről ezen közhírré tétetik, miszerint az intézetnél elszálogosított a folyó 1887. évi július hó 1-ig lejárt a meg nem hozzatbított arany...

A LEGJOBB Czigarett papiros kétségtelenül a valódi LE HOUBLON francia gyártmány CAWLEY & HENRY gyárából Parisban.

nagymosás kellemtelensége megszűnt mert mosó- és facsarógépünkkel (STRAKOSCH és BONER szabadalma) egy személy egy nagyobb háztartás fehéremótt néhány óra alatt...

Terepi Erd. 1886. nov. Elismerem, hogy a részemre küldött t. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben nagyon széleskörű, elég könnyen jár a háztartásban nélkülözhetetlen.

